Znaczenie komponentów dostępności transportowej w Szczecinie ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego w latach 2009-2018 (TraKoM)

Termin: 2018-01-19 - 2022-07-19

Kierownik: Sławomir Goliszek

Wykonawcy: Sławomir Goliszek, Piotr Rosik

Instytucja zamawiająca: Narodowe Centrum Nauki
Numer projektu: UMO-2017/25/N/HS4/01237

(projekt PRELUDIUM)

W projekcie przeanalizowane zostanie znaczenie specyficznych uwarunkowań kształtowania się komponentów dostępności transportowej (komponenty: transportowy, przestrzenny, czasowy i indywidualny) w Szczecinie, w którym bariera naturalna w postaci rzeki i specyficzny układ rzeczno-portowy kształtują codzienną dostępność mieszkańców. Wpływ poszczególnych komponentów transportowych na zmianę dostępności, w tym także na wybór ścieżki przejazdu, środka transportu (transport indywidualny lub zbiorowy) oraz oceny rozmieszczenia podstawowej infrastruktury, pozwala formułować wnioski ogólne, który z wymienionych komponentów dostępności transportowej ma największy wpływ na dostępność obliczaną z wykorzystaniem różnych metod badawczych.

Podstawowym celem projektu jest określenie, w jaki sposób rozkład źródeł i celów podróży ma wpływ na zmianę dostępności dzielnic (osiedli) miasta:

- transportem publicznym i indywidualnym (komponent transportowy);
- w osiąganiu różnych celów podróży w ujęciu statystycznym (porównanie transportu indywidualnego i publicznego) i dynamicznym (transport publiczny; komponent przestrzenny);
- w ciągu wybranych godzin doby, w tym w szczycie porannym (komponent czasowy);
- przez różne grupy wiekowe ludności (komponent indywidualny).

W odniesieniu do celu projektu została sformułowana podstawowa teza projektu: Zmiany dostępności poszczególnych obszarów Szczecina, jako miasta o specyficznych uwarunkowaniach przestrzennych i transportowych wynikają z różnych przyczyn i są zróżnicowane w zależności od rozwoju infrastruktury, zmian organizacyjnych, pory dnia oraz różnych grup wiekowych użytkowników. Zmiany dostępności w wyniku oddania nowej linii tramwajowej są relatywnie nieduże i zależne w dużym stopniu od zmian organizacyjnych (rozkładu jazdy) oraz infrastrukturalnych (lokalizacja nowych osiedli na Prawobrzeżu w pobliżu przystanków).

Sformułowane następujące tezy pomocnicze:

1. Transport zbiorowy w Szczecinie pokrywa swym zasięgiem całe miasto, przez co dostępność osiedli peryferyjnych jest znacznie wyższa transportem indywidualnym niż transportem publicznym (komponenty: transportowy i przestrzenny);

2. Różnica w czasach przejazdu w różnych porach dnia między źródłami a celami podróży jest mniejsza w transporcie zbiorowym niż indywidualnym (komponenty: czasowy i transportowy);
3. Poprawa czasów przejazdu szybkim tramwajem w Szczecinie występuje, kiedy podróż odbywa się z miejsc braku zlokalizowanych blisko przystanków (komponenty: transportowy i przestrzenny).
4. W osiedlach, gdzie następował szybki wzrost liczby mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych, dostępność transportem zbiorowym w okresie 2009-2018 nie zmieniła się w znaczący sposób (komponenty: przestrzenny i indywidualny).

Publikacje

Artykuły od 2013 roku

- Goliszek Sławomir: Private car transport or public transport? The study of daily accessibility in Szczecin. - Geograficky Casopis 2022, 74, 4 - s. 337-356.
- Goliszek Sławomir: The potential accessibility to workplaces and working-age population by means of public and private car transport in Szczecin. - Miscellanea Geographica 2022, 26, 1 - s. 31-41.
- Goliszek Sławomir, Wójcik Julia, Duma Patryk: Accessibility to various destinations by public and private transport in Szczecin. - Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG 2022, 25, 2 - s. 27-41.
- Goliszek Sławomir: GIS tools and programming languages for creating models of public and private transport potential accessibility in Szczecin, Poland. - Journal of Geographical Systems 2021, 23 - s. 115-137.
- Rosik Piotr, *Puławska-Obiedowska Sabina*, Goliszek Sławomir: Public transport accessibility to upper secondary schools measured by the potential quotient: The case of Kraków. - Moravian Geographical Reports 2021, 29, 1 - s. 15-26.
- Goliszek Sławomir, *Połom Marcin*, Duma Patryk: Potential and cumulative accessibility of workplaces by public transport in Szczecin. - Bulletin of Geography-Socio-Economic Serie 2020, 50 - s. 133-146.
- Goliszek Sławomir: Time deviations in the operation of public transport providing access to selected services in the city of Szczecin. - Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG 2019, 22, 1 - s. 22-30.
- *Stępniak Marcin*, *Pritchard John P.*, *Geurs Karst T.*, Goliszek Sławomir: The impact of temporal resolution on public transport accessibility measurement: Review and case study in Poland. - Journal of Transport Geography 2019, 75, 2 - s. 8-24.
- Goliszek Sławomir: Identyfikacja transportowego i przestrzennego komponentu dostępności komunikacyjnej w wybranych nadmorskich ośrodkach miejskich. - Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG 2018, 21, 2 - s. 7–16.

Abstrakty, recenzje, notatki

- Goliszek Sławomir, Wójcik Julia: Znaczenie komponentów dostępności transportowej w Szczecinie ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego w latach 2009-2018 - wykorzystanie narzędzi GIS. [w]: IX Ogólnopolska Konferencja GIS w Nauce, Toruń, 23-24 czerwca 2022. Streszczenia. Red. Paweł Molewski. Toruń: Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, 2022 - s. 18-19.
- Goliszek Sławomir: Znaczenie komponentów dostępności transportowej w Szczecinie ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego w latach 2009–2018 – wyniki projektu. [w]: Problematyka 37. Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Wpływ pandemii na przemiany przemysłu i usług”. Red. Zbigniew Zioło, Wojciech Piontek. Kraków: Uniwersytet Pedagogiczny, 2021 - s. 33.
- Goliszek Sławomir: Znaczenie komponentów dostępności transportowej w Szczecinie ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego w latach 2009 – 2018 – metodyka pracy. [w]: IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych Badaczy "Człowiek w zmieniającym się środowisku", Kraków, 23 – 25 października 2020 roku. Książka abstraktów. Kraków: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2020 - s. 55.
- Goliszek Sławomir: Zróżnicowanie w dostępności transportem indywidualnym i publicznym do wybranych usług. [w]: Problematyka 34. Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Problematyka badawcza geografii przemysłu i usług”. Red. Zbigniew Zioło, Monika Płaziak. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej, 2018 - s. 40.

Artykuły, rozdziały, referaty i inne

- Goliszek Sławomir: Differentiation of accessibility by public transport to selected services in Szczecin. [w]: Vseukrainska naukovo-prakticna konferencija "Kartograficne modeljuvannja ta geograficni informacijni sistemi", 3-5 zovtnja 2019 r., Lviv. Zbirnik materialiv. Red. R.I. Sossa. Lviv: Vidavnictvo Lvivskiej politehniki, 2019 - s. 80-83.

Monografie od 2013 roku

- Goliszek Sławomir: Znaczenie komponentów dostępności transportowej w Szczecinie w latach 2009-2018. Warszawa: Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego Polskiej Akademii Nauk, 2022 - 190 s. (Prace Geograficzne; 277)